

1673 2den Beh. af Forstl. t Finantsl. f. Finantsaaret fra 1ste April 1869 til 31te Marts 1870. 1674

nens Ordning end Personerne, der komme til at afgjøre, hvorvidt Noget er betryggende og gavnligt eller ikke. Men man kan dog ikke forudsætte — det har heller aldrig været Tilfældet — at alle Professorene skulde være udmærket dygtige Videnskabsmænd. Det kan fornødtvis ikke tænkes at blive Tilfældet under vore smaa Forhold, og endnu mindre vil det blive Tilfældet, naar Examen afholdes ved Universitetet, end naar den ikke afholdes derved. Man bliver nemlig i saa Fald, som jeg allerede tillod mig at sige forleden Dag, nødt til at besætte Pladserne blot for at have Nogen til at examinere og altsaa til at tage de Dygtigste af dem, som til enhver given Tid ere tilstede — det er jo iøvrigt ikke engang sagt, at man altid træffer de Dygtigste, idet Alle jo kunne komme til engang imellem at gribe iblinde, men det lægger jeg ingen Vægt paa —, men nu kan det jo dog godt være, at der paa mange Tidspunkter ikke er Nogen tilstede, som er skikket til at øve en vækkende og virkelig helærende Indflydelse paa de Studerende. Man tager saa alligevel de Bedste af dem, der ere tilstede, men derved kommer Middelmådigheden ind ved Universitetet, og derved trækkes først enkelte Forelæsninger og saa ved det Tryk, som Middelmådigheden altid udøver, efterhaanden ogsaa den hele Institution nedad. Det er derfor, at jeg i Modfætning til den ærede 1ste Landssthingsmand for Kjøbenhavn (Madvig) er fuldkommen fast overbevist om, at hvadenten man vil reformere Ligt eller meget ved vort Universitet, hvadenten man saa erkjender, at Ligt eller Meget er brostfældigt derved, saa er det dog den rette Maade at begynde paa en Ændring deraf, at tage fat paa en Reform af vort Examensvæsen ved at stille Embedsprøverne fra Universitetet. Dette er den eneste Maade, hvorpaa man kan komme ud over den Banfælighed, som den ærede Taler igaar paapegede, den Banfælighed, som ligger i Brydningen mellem den frie Videnskabs Fordringer og Embedsffolens Fordringer, thi i saa Fald synke Embedsffolens Fordringer tilbage for den frie Videnskab. — Da ville Docenterne ogsaa stille sig paa en ganske an-

den Fod — deri troer jeg, at den høitærede Minister har ganske Ret — til de Studerende, end de nu staae paa ligeoverfor dem, nu, da det ikke kan betvivles, men med fuld Sikkerhed kan vides, at ikke saa faa Docenter kun skyldes deres Tilhøreres Antal den Omstændighed, at de senere skulde examinere dem. Da vil ogsaa det komme frem, som den samme ærede Taler igaar beklagede, at der savnes ved vort Universitet, nemlig private Docenter. Naar Professorene høre op at examinere, ville Studenterne jo nemlig ingen Grund have til at høre en Docent, som ikke taltaler dem, og som de ikke lære Noget hos, og disse maae altsaa lukke deres Læsesale og komme til den Erkjendelse, at de ere umulige. Men naar de saaledes maae forlade Universitetet, saa vil man nok tage sig ivare for istedetfor dem at ansætte Folk, om hvilke man ikke kan forudsætte, at de ville være istand til at trække Ungdommen til deres Katheder. Det vil derfor da blive nødvendigt for dem, der ville skaffe sig Ansættelse ved Universitetet, at aabne private Forelæsninger og at holde Foredrag for Studenterne, og først naar det efter et Par Aars Forløb eller saa viser sig, at de ere istand til at udfylde deres Plads, først da ville de blive ansatte. Det er ganske vist muligt, at der som Følge deraf vil komme til at staae ikke saa Lærerepladser ledige, men jeg siger, at det er en meget dyrt betalt Læreplads, naar en Lærer f. Ex. kun formaaer at samle omtrent 4 pCt. af det Antal Studenter, der studere hans Videnskab, om sit Katheder. Det er da en stor Udsælselighed at lønne ham. Lad saa ogsaa Examenscommissjoner komme til at koste Endeel, Pengene ere dog meget bedre anvendte dertil end paa den nysomtalte Maade, som ikke er de Studerende til nogen Nytte, og som er Universitetet til Glæde. Jeg troer altsaa ikke, at vi af Hensyn til, at vi ikke have Raad dertil, behøve at være meget betænkelige ligeoverfor den Bevilling, hvormod der her er Spørgsmaal. Vi faae virkelig nok Raad til de saa Examenscommissjoner, som der i Tidens Løb kan være Tale om. — Jeg skal iøvrigt ikke opholde mig yderligere ved Sagen selv, men